

Isaac Asimov, Nadace: KOMU PATŘÍ LOAJALITA DAVU? - SELDONOVA KRIZE

- CZ24 News | 15. května 2023

SVĚT: V. V. Pjakin čas od času ve svém pravidelném pořadu Otázky a odpovědi zmiňuje sci-fi sérii Nadace od spisovatele Isaaca Asimova, který je židovského původu narozený v sovětském Rusku v roce 1920, jehož celá rodina v roce 1923 emigrovala do USA.

Isaac Asimov je velmistrem žánru sci-fi. Nejznámější je jeho série povídek a později i románů o robotech a série Nadace.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Isaac_Asimov

Nadace

Pro účely pochopení tohoto článku, který popisuje má zjištění a závěry týkající se 2. Seldonovi krize, by mohla stačit encyklopedická znalost této knihy, podle které byla později nazvána celá série (v sérii Nadace pak tuto knihu dodatečně předchází další dva díly) [https://cs.wikipedia.org/wiki/Nadace_\(kniha\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Nadace_(kniha)) ... plus další potřebné postřehy přiložím k tomuto článku.

Samozřejmě také máte možnost si tuto první knihu série Nadace stáhnout v PDF na tomto odkazu <https://uloz.to/file/Q35RE02IRzef/nadace-03-nadace-pdf#!ZJLIMwR2ZGMzAwWvZwSyAmVIBTRjZTMryVgBU5kGGx2EmLIAD==> Námět pro tento článek je obsažen v prvních třech částech knihy.

Originální název Foundation má ze slovníku 2 možnosti překladu (1. Nadace - ve smyslu nezisková organizace a 2. Základna). Překladatel v tehdejší Československu použil první název, když po otevření hranic po pádu komunismu na nějaké sci-fi konferenci fanoušci položili Isaacu Asimovovi dotaz, který ze slovníkových překladů je správný, tak odpověděl, že druhý. Fanouškovská komunita se však rozhodla nadále používat zavedený název série Nadace.

S Nadací jsem se prvně setkal v 90. letech. Tehdy u mě převládl názor, že Nadace představuje výkvět lidskosti, jak řešit narůstající krizi společnosti, jejíž příchod je stále patrnější. Když jsem si pro účely tohoto článku přečetl tuto knihu znovu, tak jsem s určitým zděšením zjistil, že najednou vidím věci jinak. V. V. Pjakin pro popis tohoto jevu používá rčení: „Často nemůžete danou věc pochopit ne proto, že by Váš rozum byl mdlý, ale protože nezapadá do okruhu vašich pojmů.“

Rozdíl v mém tehdejší a dnešním chápání je již znám KSB a DVTR, díky čemuž nyní již za Nadací vidím držení davu v nevědomosti, aby se s ním snáze manipulovalo v něčí prospěch (samozřejmě představený ostatním jako skvělý a nádherný).

První Galaktická Říše funguje podle davo-„elitárního“ principu. Její prediktor přestal existovat nebo ztratil akceschopnost (Isaac Asimov tyto pojmy nemohl znát, je tedy nutné tyto fakta přechíst v knize „mezi řádky“). Pokud by nevznikl nový prediktor (psychohistorici), tak by restart ovládacího Matrixu trval 30 tisíc let a byl by doprovázen chaosem. Psychohistorici spočítali, že tento restart spojený s chaosem dokáží zkrátit na 1 tisíc let.

Pro účely zkrácení období chaosu vytvoří psychohistorici dvě Nadace. První Nadace je fyzicky

vytvořena na planetě Terminus – v pojmech KSB je to centrum koncentrace řízení, z kterého je řízen vznik Druhé Říše. Druhá Nadace působí neviditelně – v pojmech KSB je to Prediktor Druhé Říše.

Ta skrytost se projevuje v tom, že nejdůležitější poznatky psychohistorie (nutné k řízení) jsou pro První Nadaci utajeny. Na Terminu (domovská planeta Nadace) není otevřeně přítomen jediný psycholog (oni tam jsou, ale jako členové Druhé Nadace svou přítomnost tají). Tedy není ani prakticky dána možnost zkoumání psychohistorie = nauky o řízení tohoto literární světa. Psychohistorici si také vypracovali metodu, jak manipulovat s myslí ostatních lidí. Mnohé události psychohistorií předpovězené jako nevyhnutelné, tak ve skutečnosti nebyly úplně nevyhnutelné, ale bylo manipulováno s myslí klíčových osobností, aby se události staly tak, jak bylo psychohistorií „vypočítáno“.

Jádrem děje knihy Nadace a později celé série Nadace jsou jednotlivé psychohistoriky předem „vypočítané“ krize, během nichž postupnými kroky roste moc Nadace na okolní světy. Na počest zakladateli psychohistorie se tyto krize nazývají Seldonovi krize.

Asi by bylo vhodné zpracovat všechny tyto krize z hlediska KSB a DVTR, protože obsahují umělecky zpracované mnohé postupy i nám známého Globálního Prediktora. Tyto postupy je snazší zkoumat v uměleckém zpracování autora knihy (který svou autorskou licenci to důležité zdůrazní a nedůležité pomine) než v realitě, kde je fakta musíte hledat mezi šumem a záměrným zarýváním.

Zajímavá je jistě situace, kdy se První Nadaci přestane líbit, že je řízena skrytou Druhou Nadací. Vyvine tedy úsilí, aby Druhou Nadaci našla a zničila, aby od teď se řídila jen svými vlastními rozhodnutími. V další knize se však dozvíme, že Druhá Nadace toto předvíдалa a sama vytvořila falešnou vějičku, kterou První Nadace objevila a zničila. Moc Druhé Nadace nad tou První tak zůstala ve skutečnosti zachována, jen více skrytěji – *zde autor svojí literární fikcí rozvíjí způsob, jak při prozrazení tajného řízení událostí zajistit jeho opětovné skrytí pomocí zlikvidováním předhozeného nepravdivého cíle.*

Zhodnotit by také bylo vhodné závěrečné 2 knihy série, které propojují sérii Nadace se sérií o Robotech. V těchto dvou knihách totiž vyjde najevo, že Nadaci vlastně vytvořil robot R. Daneel Olivaw – *zde je autorskou fikcí I. Asimova rozvíjena teze našeho reálného GP o převodu svého vědomí na informační nosiče tohoto robota – a takto zajistit pokračování svého řízení na desetitisíce let. Pozn.: R. Daneel Olivaw je tím ztraceným prediktorem První galaktické říše.*

Nicméně tento článek se bude zabývat pouze 2. Seldonovou krizí.

Děj prvních 3 částí knihy Nadace

Psychohistorici (Prediktor Druhé Říše) jsou starou Galaktickou Říší vysláni do vyhnanství, kde 50 let tvoří Galaktickou Encyklopedii (shrnutí poznatků lidstva, ve zbytku Galaktické Říše poznání upadá). V této fázi moc na planetě Terminus ovládají tito encyklopedisté (tj. něco jako akademický senát Univerzity).

V 1. Seldonově krizi je nezávislost Terminus (Nadace) ohrožována Anakreonem – nejsilnějším z okolních 4 světů, který si myslí, že vybudováním vojenské základny ovládne Terminus, čímž získá ten chybějící kousek síly, který mu chybí k tomu, aby ovládl i zbylé 3 okolní světy v dané oblasti vesmíru. Encyklopedisté svou akademickou povahou a soustředěním se na úkol vytvoření Encyklopedie nejsou schopni na hrozící agresi reagovat.

Akce schopným se však ukáže starosta Terminus Salvor Hardin. Zorganizuje nenásilný převrat, kdy je svržena moc encyklopedistů, kteří se odmítli danou záležitostí vůbec zabývat. Salvor Hardin

následně jednáním s ostatními 3 světy vytvoří křehkou rovnováhu moci, která donutí Anakreon opustit vojenskou základnu.

Po dalších 30 letech vědecké společnosti Nadace (pod vedením starostenského úřadu Terminu) zhodnotí předchozí encyklopedické znalosti v nové poznatky, které symbolicky reprezentuje miniaturizace atomové energie. Tyto nové produkty jsou prodávány širokému počtu okolních světů. Nadace samozřejmě bohatne, ale okolní světy s použitím těchto technologií získávají moc. Anakreon se rozhodne obnovit velkou flotilu mezihvězdných křižníků a Nadace nemá vlastní armádu.

Zdálo by se, že tato situace nemá pro Nadaci vhodné řešení. Jenže starosta Terminu Salvor Hardin před 30 lety při přijímání rozhodnutí o poskytnutí nových atomových technologií okolním světům rozhodl, že atomové technologie budou dodávány spolu s personálem speciálně pro to vycvičeným na Terminu, který nebude chápat samu podstatu atomových jevů, ale na základě speciálně vytvořené falešné náboženské víry je bude schopen ovládat. Nadace se stane centrem vzdělanosti pro okolní 4 světy, ty posílají své děti ke studiu na Nadaci. Ale dojde k rozdělení vzdělání pro elitu, která vymýšlí nové atomové a další technologie (ta zůstane v technologických centrech Terminu-Nadace) a dav určený k obsluze těchto technologií po návratu z Nadace ve svých domácích světech. Na těchto svých domácích světech tito kněží obsluhující atomové energie fungují jako elita, protože dokáží konat nadpřirozené skutky (Když vám panovník při své korunovaci bude létat nad hlavami na svém trůnu, do kterého jsou zabudovány miniaturní atomové motory, které dav nevidí, tak se náboženská víra budeje velice snadno).

Princ regent Wienis (strýc nedospělého krále Leopolda) Anakreonu schematicky představující původní elitu chápe svět tak, že náboženství je jen opium davu, že skutečná moc je spojená s mocnou flotilou galaktických křižníků. Takže když taková flotila sama Nadace Anakreonu vybuduje, myslí si, že teď nadešla chvíle dokončit před 30 lety nedokončené obsazení Terminu (Nadace).

Jenže nepochopil, kde je skutečná loajalita davu ovládaném falešným náboženstvím šířeným techniky-knězi vyškolenými na Nadaci k obsluze atomových přístrojů a majících vliv na mládež, včetně doposud neploletého krále Leopolda. Skutečná loajalita se projeví v okamžiku krize, která byla propočtena právě na rituál spojený s dosažením plnoletosti krále Leopolda, který byl při svém vzdělávání v kontaktu s kněžími-učiteli z Nadace.

Vše vypovídající je tento rozhovor Prince regenta Wienise (stará elita) a krále Leopolda (nová elita myšlenkově již v područí Nadace):

...

Jeho ruka dopadla na synovcovo koleno a víčka se mu přivřela. „Lepolde, jsi král Anakreonu. Tvoje děti a děti tvých dětí by se mohly stát vládci vesmíru – stačí se zmocnit technologie, kterou nám Nadace upírá!“

„Na tom něco je.“ Do Lepoldových očí se vrátila jiskra a maličko se narovnal v zádech. „Koneckonců, jaké právo mají hamounit jenom pro sebe? To fakt není spravedlivý. Anakreon přece není vosk.“

„Vidím, že tomu začínáš rozumět. A navíc, můj chlapče, co když se Smyrno rozhodne napadnout Nadaci dřív a uzurpovat si všechno pro sebe? Jak dlouho bychom podle tebe vydrželi vzdorovat, za jak dlouho by se z nás stal vazalský stát? Jak dlouho by ses udržel na trůnu?“

Lepold se nadchl. „U vesmíru, jasně. Máš fakticky úplnou pravdu. Musíme udeřit první. Čistě v sebeobraně.“

...

„Ne, ne hned. Nejdřív musíme počkat, dokud neopraví ten bitevní křižník. Už jejich ochota ujmout se těch oprav svědčí o tom, že se nás bojí. Ti hlupáci se nás pokoušejí usmířit, ale my se nenecháme odradit, že ne?“

A Lepold praštil pěstí do pootevřené dlaně. „Ne dokud jsem já králem Anakreonu.“

Wienis se cynicky ušklíbl. „Krom toho musíme počkat, až sem přiletí Salvor Hardin.“

„Salvor Hardin!“ Král vytřeštil oči a z jeho mladické bezvousé tváře rázem vyprchala bojovnost.

„Ano, Lepolde, sám vůdce Nadace přiletí o tvých narozeninách na Anakreon – pravděpodobně aby nám mazal med kolem úst. Ale to mu nepomůže, tentokrát nás neobměkčí.“

„Salvor Hardin!“ opakoval Lepold skoro šeptem.

Wienis se zamračil. „To se bojíš toho jména? Je to tentýž Salvor Hardin, který nás při předchozí návštěvě přinutil žrát bláto. Takovou smrtelnou urážku královského majestátu přece nemůžeme zapomenout! A k tomu od plebejce, naprostého chrapouna.“

„Ne. To asi ne. Něco takového nezapomenu. Nezapomenu! Oplatíme mu to – ale... ale... přece jen... se trochu bojím.“

Regent se vztyčil. „Bojíš? A čeho? Jeho, ty holob-?“ zajíkl se Wienis.

„Napadnout Nadaci... to by bylo fakticky ... jako rouhačství.“

„Pokračuj.“

„Chci říct,“ vykládal Lepold zmateně, „kdyby doopravdy existoval nějaký Galaktický duch, tak... ehm... by se mu to nemuselo líbit. Nemyslíš?“

...

Poté, v předem určenou = psychohistorií vypočítanou (ale jak se dozvíme v pozdějších knihách série – pomocí zásahů do mysli klíčových postav zmanipulovanou) chvíli – tj. návštěvy Salvora Hardina u příležitosti oslavy plnoletosti krále Leopolda naplánuje Wienis útok na Terminus (Nadaci). Jenže všichni kněží (obsluha atomových reaktorů) vyhlásí v ten samý čas náboženský interdikt na Anakreon (stávku). V danou hodinu se Anakreon pohrouží do tmy a zastaví se i celá vesmírná flotila (lodě mají atomový pohon).

...

„Vaše loď,“ vykřikl, „páchá svatokrádež. Bez vašeho vědomí se podílí na skutku, který odsoudí duše celé posádky k věčnému utrpení ve vesmírném mrazu! Slyšte! Váš velitel zamýšlí doletět až k Nadaci a tam bombardovat toto zřídlo veškerého požehnání, dokud se nepodřídí jeho hříšné vůli. A protože chová tento záměr, zbavuji ho ve jménu Galaktického ducha velení, neboť nikdo nemůže velet tam, kde Galaktický duch nevane. Bez souhlasu Ducha ani sám božský král nemůže vládnout.“

Akolyta naslouchal jeho čím dál temnějším hlasu s úctou, zato dva vojáci s čím dál větší bázní. „A protože se loď vydala splnit tak ďábelské poslání, ani ona již nemá požehnání Galaktického ducha.“

Pochmurně zvedl paže a před tisíci obrazovkami po celé lodi se námořníci přikrčili.

„Ve jménu Galaktického ducha a jeho proroka Hariho Seldona,“ promluvil vrchní kněz, „jakož i jeho

vykladačů, svatých mužů Nadace, proklínám tuto loď. Nechť obrazovky této lodi, jež jsou jejíma očima, oslepnou. Nechť drapáky, jež jsou jejími pažemi, zcela ochrnou. Nechť atomová děla, jež jsou jejími pěstmi, přestanou fungovat. Nechť motory, jež jsou jejím srdcem, přestanou bít. Nechť interkomy, jež jsou jejím hlasem, oněmí. Nechť ventilace, jež je jejími plícemi, utichne. Nechť světla, jež jsou její duší, pohasnou. Jménem Galaktického ducha, takto proklínám tuto loď.“

A s jeho posledním slovem úderem dvanácté rozpojil kněz v několik světelných let vzdáleném Argolidském chrámu ultravlnné relé, a to s rychlostí vlastní ultravlnám rozpojilo druhé relé na vlnkové lodi Wienis.

A loď ochrnula!

...

Hari Seldon se ke k první a druhé krizi sám vyjádřil takto:

Zatímco za první krize jste si je udrželi od těla nastolením rovnováhy sil, napodruhé jste proti světské moci nasadili moc duchovní – a zvítězili jste.

My můžeme být otevřenější – vítězství bylo dosaženo za pomoci velkých manipulací se vzděláním pro dav. Vědecký pokrok neslouží celému lidstvu, ale je pokrouceným nástrojem rostoucí moci Nadace.

Tolik sci-fi kniha Nadace

Příklady náboženství a věrouk, kde je tato metoda skryté loajality davu (2. Seldonova krize) použita

Křesťanství – při přijetí křesťanství bylo vládčům slibováno, že budou neomezenými vládci ... ale klíče loajality davu přes kněží drží Vatikán.

Dolar – při nahrazování zlata bylo vládčům zemí slibováno, že dolar je lepší než zlato ... jenže se změnila loajalita vlastníků bohatství. U zlata je loajalita neutrální, zlato můžete držet kdekoliv, držitelé dolaru jsou loajální k USA, případně také zemi, kde mají založený účet (Švýcarsko).

Populární kultura zábavy – písničky, filmy, show – konzumenti jsou loajální k tvůrcům, tj. zejména Hollywoodu.

Konsumenský styl života – vzorem je USA, konzumenti jsou loajální k „americkému snu“ o konzumním ráji.

Artušovské legendy o rytířích kulatého stolu – země, které zavedou parlamentní demokracii (obdobu artušovského kulatého stolu) jsou loajální ke zdroji legend – Britskému impériu v jeho tehdejší i dnešní podobě („svaly“ impéria jsou dnes v USA).

P.S. Tento článek je příprava na zítřejší článek týkající se AllatRy. Pro zhodnocení AllatRy je nutné chápat jak fungují vodící provázky loajality jejích příznivců.

[ZDROJ](#)

Zpracoval: Jura